

EESTI SPORDI-LEHT

Nr. 16

15. 5. 1931.

Tolmetus ja tallus
Tallinn, Uus tän. 24
Telefon 9-25 Postkast 70

Ilmub reedeti

Hind 15 senti

12. aastakäik
Tellimise hind:
aastas 6 krooni, kuus 60 s.

Tunney kolm tundi Tallinnas.

Muljeid Euroopa-reisist ja Eestist. Maailma parimad poksijad — Sharkey ja Stribbling. Peeter Suur ja Carnera.



Tunney.

Nagu kulutuli käis läbi sportlas-konna ja spordiharrastajate pere aja-leheteade, et maailma tänapäeva suurimaid poksikuulsusi, ameeriklane Gene Tunney, kes tulnud kaks korda järjest raskekaalu poksimeistriks, oma Euroopa-turneel külastab ka Tallinnat. Haruldane külaline pidi saabuma laupäeval kell kaks aurik „Ariadne“, mis alustas oma reisi Helsingist, sõidusiiga Tallinna kaudu Stettiini. Juba ammu enne kella kaht täitis Kaupmehe silda, kus pidi maabuma „Ariadne“, tihe palistus publikut, kelle hulgast eriti noorsugu silma paistis oma elavusega ja kannatamatusega. Kell veerand kolm aga, kui „Ariadne“ valge, nooljas kere sadamasuust sisse tossutas ja aeglaselt silla juure suunis, oli sadamasse kogunenud publikut juba nii palju, et politseil oli tegemist liikumistee lah-tihoidmisega. Silla otsas aga, laeva randumispaiga juures, asetses koguke „väljavahetuid“, kes pääsenud sinna pühasse paika läbi reisijatemaja ah-takese filtri, kus kurja näoga seadu-sesilmale puhtsüdamiselt pihtida tuli, mis mees sa õige oled ja mis asju sul laeva vastas ajada on. Vaatama-ta sellele kontrollile oli aga rahvast laevasilla ääres küll ja küll. Jüri Lossmann õiendas, palituhõlmad laia-li, siia ja sinna ja „onku“ Tammergi paistis veidi ärritatuna. Spordi Keskhidu sekretär A. Mändvere sellevas-tu oli üsna rahulik ja seisis pliiatseid-teritava reporteritehulga seas, nagu

kalju mässavas meres, otsekui ei puu-tuks kogu maailma Tunneyd põrmu-gi temasse. Muidugi mõista ei puudu-nud ka doktor Schwartz, sest mis vastuvõtt see on, kui tema puudub.

Viimaks lasti laevalt maandumis-sild kaldale ja reisijad hakkasid tule-ma alla. Pinevus tõusis haripunktile.

Kus on Tunney?

Rahvast voolas laevalt ikka, aga pok-simeistrit ei paistnud kuskil. Viimaks aga hüüdis Jüri: „Näete, näete, seal ta on!“ Kõigi silmad suundusid üles, suure dekiakna peale, mille taga pais-tis tõmmunioline gentleman, hall sonimütse peas ja mingi nahkrihm üle öla. Allolijad tegid kisa: „Hallo, hallo, mr. Tunney!“ Hüütu põõris pea hüüdjate poole, naeratas ja tõs-tis mütsi. Rahvavool oli juba vaibu-nud ja uudistenäljane reporterite kari trügis laevasillale, et pääseda üles. Kel ei olnud kaasas reporterikaarti, see näitas rõugepaneku tähte, üüri-maksu kvititungit, või mis tahes to-kumenti, et aga laeva pääseda. Kel selles suures trügimises siis aega oli igat tokumenti täpselt uurida. Nii oldigi laeval ja Tunney leidmine oli selle järele juba kerge asi. Esimese-na pistis poksimeistrile käe pihku Ameerika asekon sul Johnson ja tema saatja, ametnik Reintam. Neile järgnes Jüri. Siis oli ajale-hemeeste kord. Kuna sarnases mõllus ja trügimises intervjuerimisest suur-t välja ei tahtnud tulla, siis lepiti sel-lega, et lasti kirjutada autogramme. Doktor Schwartz torkas ka oma pa-beri Tunney nina alla ja olles saa-nud autogrammi, oli kohe agar teist tahtma. Keegi (vist oli see GPU.) hüüdis aga, et doktor laseb omale kir-jutada shiirrosid, vaadaku Tunney jä-rele, kas tal pole mitte veksliplank käes. See märkus tekitas rohkesti nalja. Naeratas ka Tunney. Kuid pä-ris maruliseks puhkes naer siis, kui Tunney doktori paberile kirjutas: Max Schmeling! Sama äparduse osali-seks sai ka Kurzman, kellele Tun-ney andis — Jack Sharkey autogram-mi. Nii oli tekkinud üldine lõbus tu-ju, mida kasutati selleks, et Tunneyd kutsuda maale, linna ja rahvast vaa-tama. Poksimeister oligi nõus, kuid enne palus vabandust ja läks sellest teatama oma abikaasale. Teda saat-sid konsulaadi-mehed, Jüri jne. Mist-riss Tunny istus dekil ja luges mingit shurnaali. Riidetatud tagasihoidliku elegantsiga ja evides meeldiva, kõla-va kontr-alto, jättis ta sümpaatse mul-je. Sooritanud selle viisakuseakti, pok-simeister koos kaaslastega laskus lae-vatrepiist alla ja hetke järele osutus



Külaline Toompea kiriku uksele. Vasakult: vicekonsul Johnson, Jüri Lossman, Tunney, konsulaadi sekretär Reintam ja keskliidu sek-retär Mändvere.

seltskond reisijate maja ees. Nööri-detagune kubises rahvast. Enne aga, kui saadi minna välja, poksimeister rivistas üles kõik oma „külalised“ ja tegi neist ühe ilusa pildi. Nimelt too pisike kastikene, mis oli riimaga poksimeistril üle öla, osutus foto-aparaadiks. Reisijatemaja teisest ot-sast väljudes korraldasid ootajad suurepärase „sõjakisa“, millise Tun-ney kviteeris naeratusena ja soniker-gitamisega. Rahvamurd oli nii tihe, et ootavate autode juure pääs oli sõna tõsisel mõttes „võitlus iga jalataie maa pärast“. Viimaks aga siiski oldi sõidukites ja sõit linna võis alata. Üksikute ajalehetoimetuste ees auto-sid jäid maha, nii et lõplikule „turnee-le“ läks ainult kaks autot. Ringsõidu marshruut läks mööda rohelist vööd. Balti jaama ees poksimeister imetles Toompea kõrgust ja monumentaal-sust. Esimene peatus tehti Toom-kiriku juures. Kiiresti kutsuti kohale kirikuteener võtmega ja mõne hetke pärast oli kogu seltskond selle igi-vana ehitise jahedate müüride vahel. Kirikus harjutati parajasti, orel män-gis ja keegi daam laulis. Hea akusti-kaga kirik selle tõttu mattis muusi-kasse Tunney ja ta saatkonna oma-vahelised kõnelused. Liiguti ühelt hauakivilt teisele, ühe tähelepanu-väärsuse ja muinaseseme juurest tei-se juure. Poksimeister — ärgu unu-statagu, et ta on ka teadusemees — tundis huvi kõigi haruldaste muinas-asjade vastu ja laskis endale seleta-da nii mõnegi asja elu- ja ajaloo. Ki-riku vaatlemisele pühendati keskmi-selt pool tundi. Edasi mindi Patkulli

trepile, kust nauditi suurepärasest vaa-det üle merepoolse linna. Siis sõideti tagasi. Lossiplatsil vaadati parla-mendi hoonet ja vene katedraali. Sel-le viimase jäädvustas Tunney ka oma fotoplaadile. „Mööda minnes“ külasta-ti ka raekoda, kus poksimeister imet-les vanaaegseid esemeid ja laskis enda rinda kiinnitada invaliididepäeva „vabadusristi“. Edasi läks sõit juba Va-badusplatsi kaudu, Estonia eest möö-da, Narva maanteele ja sealt Kadri-orgu. Peetri majakeses vaadati vanu esemeid. Nurgas seisval Peetri ku-jul, mis kord seisnud Vabadusplatsil, haaras Tunney ninast kinni ja pani selle vaskkolossi liikuma. Kui keegi selle juures nimetas Carnerat, siis tähendas meister muulates, et ega too itaallanegi palju vähem pole...

Peetri maja ees tehti väike lahku-mine. Tunney ühes saatkonna-meeste, Jüri Lossmanni, toimetaja Mänd-vere jne-ga paluti saatkonda, et vee-ta viimane tunnike sellest napist ajast, mis „Ariadne“ peatus Tallinnas. Pea oldigi kohal. Tuju kõigil oli lõ-bus, Tunneyl isegi nii, et demonst-reeris garderoobis Jürile ja nende ri-dade kõige alandlikumale autorile mõningaid kergeid „haake“ vastu ribi-konte.

Saatkonnas võttis külalised vastu saadik Coleman ja lahke maja-proua, kes serveeris kiiresti viskit soodaveega, teed rummiga ja keeksi. Poksimeister keeldus kõigest, peale klaasi sidrunisooda ja tee ilma rum-mita. Ligi tunniajalise koosviibimi-se kestes selgus, et Tunney on väl- (Lõpp 4. lhk.)

Kuidas ma harjutan.

Eeskuju kõigile mitteujujatele.

Prantsuse rekordujuja JEAN TARIS.

Mõni nädal tagasi prantslane Jean Taris ujus 100 mt. vabalt 59,8 sek. Ta oli kolmas eurooplane, kes selle maa kattis alla minuti. Enne teda on seda maad kiirelt ujutud elukutseliseks läinud Arne Borgi ja Euroopa rekordiomaja ungarlase Barany poolt. Hiljem ujus rootslane Peterssen samuti 59,8 sek. Allpool toome kuulsat prantslase sulest huvitava kirjutuse, kuidas see mees on jõudnud nii heade tulemuseni.

Ujumine on peale poksi spordiala, mis nõuab kõige enam püsivat tööd. Kui ma lapsepõlves kooli vaheajal vanematekodus Versailles ujumas käisin, siis sünnitas see mulle ainult meelelahutust ja lõbu. 1924. a. tegin katseid crawliga. See oli ajal, kus ameeriklased, kes elasid Roquencourt lossis, olümpiamängudeks end ette valmistasid. Ujusime ühes basseinis. Teiste hulgas oli

Johnny Weissmüller suureks ilmutuseks

mulle ja mu õpetajale, kes Prantsusmaal esimesena juhatust andis crawlil ujumises.

Ameeriklaste harjutusi jälgides õppis viimane ära uue tehnika, mida ta hiljem oma õpilastele ja mulle edasi andis.

1925. a. võitsin raekoja ujulas auhinna rinnuli ujumises.

Siis läksin Michelet lütseumi edasi õppima. Seal seletas üks kaasõpilastest, kes samuti valmistatud ujuja oli, oma klubist ning palusin teda ennast kaasa võtta. Noorte õpetajaks oli Hermant, kes tunnustas, et mul on head omadused ujumiseks. Ta hakkas mind õpetama. Sest ajast olin jäänud temaga.

Alguses käisin ainult neljapäeviti harjutamas. Seda aga ka ainult sel juhul, kui eelmisel nädalal lahtust ei saanud. Muutusin korralikuks. Kuid siiski ei saanud kaks korda nädalas harjutada. Vähemalt 1927. aastani. Sel ajal otsustasin igapäev tõsiselt harjutada.

Samal ajal oli üks vahejuhtumine, mis mind Hermantile ligemale viis. Mu ujumisklubi oli treeneriks palganud sakslase Burgewichi. Kõik mu kaasõpilased lahkusid Hermanti juurest ning alustasid õppimist Burgewichi juures.

Ma jäin Hermanti ainsaks lootuseks.

Seda parem arenes meil õppimine. Juba sel aastal võitsin auhinna Pariisis kolm ja Prantsuse võistlustel kolm korda. Lisaks oli võit inglise rekordiuja ja Petersi üle, keda löin 2 sentimeetriga. See ei olnud küll palju, kuid ometi võit. Olin ju siis veel algaja. Kõgu aasta tegin

edusamme, kuni mind löi Vandeplocke. See kõigutas mu eneseusaldust.

1928. a. jooksul võisteldes jäin jällegi kaotajaks. Pean aga lisama, et siis veel kasvuaeg olin. Õnneks oli see ajutine kriis, mis varsti möödus.

Sportlikust vaatepunktist oli mul hiljem paha vahejuhtum, raske pimesoolepõletik päeval, enne kohtamist Arne Borgiga.



JEAN TARIS.

Mul olid väga tugevad valud. Ma olin pettunud, et ei saa jõudu proovida Rootsi meistriga. Seda pettumust ei saa ma kunagi alla suruda, kuna Arne Borg vahepeal elukutseliseks on hakanud ja sellega mul kaob iga võimalus temaga jõudu proovida.

Need tulemused, mis olen saavutanud ja mida veel loodan kätte saada, ei olene erakorralistest kehalistest omadustest.

Igatahes on mul tugev ja terve süda, mis võib-olla natuke liiga suur on, ning suurepäraseks kopsud, millega saavutan kuus liitrit spiromeetrit, mis keskmise kasvuga inimese kohta erakordne on.

Loomulikult elan ma võrdlemisi tagasihoidlikult ja korrapäraselt, sealjuures endale erilisi kitsendusi mitte ette seades.

Ma ei suitseta; ei joo likööri, kuid joon veini. Võistluste eel söön loomulikult väga vähe, kuid

peale võistlust kahekordsed portsjonid.

Võistlusteks ei valmistu ma eriliselt,

ega lase end kordagi masseerida. Peale selle ei võimle ma, kuna ujumine seda täies ulatuses asendab.

Selle eest harjutan talvel vähemalt poolteist tundi ja ujun 2000 ning isegi 3000 mt.,

et arendada õlgu. Kui ma läinud aastal võitsin Baranyt, siis selle tõttu, et ta vähe töötab. Kui ma spurtisin 125 mt. peal, pidas ta sama tempot. Kui ma 150 mt. juures uuesti spurtisin, tegi ta ka selle kaasa.

Kui ma aga 175 mt. juures mängu panin viimase jõu, andis ta alla.

Üldiselt on vastuvaidlemata tõsiasi, et

ainult kaugused 200 mt. peale annavad võimaluse hinnata ujuja võimeid. On arvukalt ujujaid, kes 50 mt. silmatorkavaid aegu näitavad. Ujutakse palju jaksatakse ega hingata sugugi. See ei mängi mingit osa, kuna teatakse, et nii-kui-nii lõpusihini jõutakse. Seda meetodi võib hädapärast kasutada ka 100 mt. ujumisel.

Ei tohiks seepärast algajatele korraldada nende maade peale võistlusi,

kuna see kergelt nende stiili rikkuda võib. Sellega võib nende tuleviku rikkuda.

Alates 200 mt. annab võistlus pildi jõudude tagavarast ja alalhoiust.

Selle maa juures algab stiil ning siin omab ta otsustandva mõju. Hermant tarvitas 8 aastat, et välja töötada oma meetodit.

Ma olin talle katseobjektiks. Seda ei pruugi ma aga kahjatseda. Tema tehnika arenemine sündis astmeliselt. Nii 1928. a. Amsterdamis mängudel jõudsin selgusele, et vahelduv hingamine kehale palju paremat tasakaalu vees annab, kui ühepoolne hingamine.

1929. a. järgnesin Barany eeskujule ja tegin kõik, et ujumisel õlgu võimalikult liikuvaks muuta. Siis muutis Hermant jalgade tööd ning lasi mind jalalööki alt ülespoole teha. Sellega surutakse vett jalapõhjades, nagu vees astumisel. Kuigi crawlisüsteemi kuue või kaheksa tempoga oleme maha jätanud, võib öelda, et ma teen 12 jalalööki ühe täieliku käelöögi jooksul. Käelöök tehakse sirutatud, mitte kõvera käega. Ühe käega otsin toetuspunkti, kuna teine jälle liigutuse algseisandisse tuleb. Siis tõmban esimese veidi küljele, et vett kõrvale

tõrjuda, kusjuures keha keeramist ei alusta.

Käe- ja jalatööga koos jõuan ma täieliku käelöögiga 2,5 meetrit edasi.

Mu stiili vee all ja pooleldi vee all ujumisel võib vaadelda kui võrdlemisi täielikku. Kiireks ujumiseks tahan oma stiili muuta. Pead veepeal hoida ja rinda välja suruda on liiga pingutav pikemaks ujumiseks.

Minu ainsaks tõsiseks nõrkuseks

on pöörded, mida ma sooritan halvemini kui Barany, kuna ma jalgu küllalt ei kasuta.

Mu meetod on Weissmüllerile laimatuks tundunud. Kuid see on avaldanud muljet, nagu oleks see tarvitanud lõpmatut tööd. See pole aga täpne. Oleks õigem kõnelda pikaajalisest ja hoolitsetud stiili parandamisest.

Ma ei kahetse, et olen ujumisele niipalju vaeva kulutanud. Mitte ainult kättesaadud saavutuste pärast, vaid ka sellepärast, et ujumine minu jaoks nauditavam spordiala on, millele lisaks tuleb veel selle tervis- hoidlik külg.

Nende ridade ladumise järele tuli teade, et Jean Taris Pariisi ülikooli spordiklubist väljaastumise järele häid edusamme teeb. Lisaks 100 mt. rekordile ujus ta Pariisis 400 mt. vabalt ning saavutas kaks uut maailmarekordi. 300 mt. ujus noor prantslane 3:33,4 ja 400 mt. — 4:47,4. Sellega kaovad ajalukku Arne Borgi ajad 3:35,5 ja 4:50,3, mis püüvad 1925. ja 1926. a. Taris' nimel on sellega kolm vabaltujumise maailmarekordi: 300, 400 ja 800 mt.

Pr. Manson ujus 200 mt. rinnuli 3:31,2 ja püstitas sellega uue prantsuse rekordi.

Ameerika hiilgab tagajärgedega.

San Franciscos ja Los Angelesis peeti kergejõustiku võistlusi, kus vaatamata kevadisele ja varajasele ajale saavutati silmapaistvaid tagajärgi.

San Franciscos Frank Wykoff kattis 100 ja 220 yardi 9,6 ja 21,2 sek. Wesser jooksis 440 yardi 49,4; Mac Geagh pool miili 1:56,8 ja Carter miili 4:17,6. Teivashüppes jagasid esimese koha Graver ja Chlentoses — 3,96; Barber hüppas kaugust 7,35; Eric Krenz heitis ketast 46,55 mt. ja tõukas kuuli 14,59 mt.

Los Angelesis olid eriti head hüppajad ja heitjad. Barnes ja Poole saavutasid teivashüppes 4,24, kuna Jefferson lõpetas 4,20 pealt. Brix tõukas 15,72 mt, Edwards — 15,01 mt. Ketast näitas Brix 44,47 mt. Churchillil odaheide oli 63,72 mt. Walker hüppas 7,41 mt. ja Rafalette — 1.90,5 mt.

Helen Madisoni uus rekord.

Torontos peetud ujumisspeel Helen Madison ujus 300 yardi vabalt 3 min. 40 sek., millega parandas enda poolt aasta eest püstitatud maailmarekordi.

— Poola-Ungari poksimaavõistlusel võitis esimene 10:6 punktiga.

PÄRNU RINGVAADE.

Hoos teatejooksud.

Käsipalli ja raskejõustiku hooaja lõppvaatus. Eesti veeremängu esivõistlused peetakse Pärnus.

Möödunud nädalal oli sportlikust sündmusist kirevamaid Pärnus vastlõppenud talihooajast — asetati punkt käsipallile ja raskejõustikule ning jätkati murdmaa ja teatejooksude lavastamist.

Teisipäeval korraldati Pärnu garnisoni sporditoimkonnalt jüriöö mälestuseks tõrvikutega teatejooks ümber linna, millest võttis osa viis kaitseväge ja kolm kaitseliidu meeskonda. Võitjaks tuli 6. pataljoni teine kompanii, ajaga 7.02,4.

Pühapäeval lavastati samalt toimkonnalt esmakordselt 15x500 mtr. teatejooks mööda supellinna tänavaid. Startis kaks meeskonda, nii 6. ja 2. pataljoni meeskonnad, kus esines rida Pärnu tuntumaid kerge-sportlasi. Võitjaks tuli 6. pat. meeskond, koosseisus F. Mölder, Springberg, J. Mölder, Hohensee, Mitt, Seli, Jurck, Treumann, Alla, Filaretov, Rosenblatt, Vichterstein, Kraus, Püss ja Karbus. Võitja aeg 19.11,2, milline võrreldes jooksuteega tuleb pidada täiesti rahuldavaks. Teise meeskonna aeg oli 19.37,2.

Reedel lavastati keskkoolide vahelisi murdmaajooksu võistlusi poeglaste gümnaasiumi spordiringi korraldusel, millest osavõtjate arv ulatus üle 30-me. Võisteldi kahes klassis. A klassis võitis Th. Mälk, meesgümn. 9.41,7; 2. Schulz, saksa gümn. 9.42,4; 3. A. Annus, meesgümn. 9.58,0. B kl. tuli noorel tõusval tähel Karl Osse kapituleerida Johansonile, kes lõi esimest paarimeetrilise edumaaga. 1. Johanson, kaubanduskool, 4.21,5; 2. Karl Osse, saksa gümn. 4.22,7; 3. Loo-rents, meesgümn.

Pühapäeval peeti tütarlaste gümn. Lotose korraldusel käsipallivõistlusi, kus tänavu teistkordselt (!) avanes võimalus näha naiste esinemist käsipallis. Naiste võrkpallis kohtasid Viljandi haridusseltsi gümn. naiskond ja Pärnu naisgümnaasiumi oma. Varemõel aastail võitsid kindlalt külalised, olles tubli sammu ees pärimlasilt ning seda peamiselt just sportlikult esinemiselt. Tänavu ei suutnud viljandlased mitte kõige-vähematki pakkuda, kelle mäng oli võrdlemisi algeine. Matshi võitsid pärimlannad vastaste puududes, nagu tähendas Pärnu spordijuht, 2:0 geimid 15:7 ja 15:1 (!). Korvpallis mängisid naisgümnaasiumi Lotos ja IV hum. klass, viimane kui eelmise korra võitja oli ehtinud oma särke „õigustatult“ — P. L. T. G., kuid tiitli tuleproov lõppes õnnetult, kuna matshi võitis Lotos 10:4, poolaeg 2:0. Võrk- ja korvpallis heitlesid veel meesgümn. I ja II meeskond, millised matshid võitis esimene vastavalt 2:0 ja 27:9.

Tervis korraldas raskejõustiku hooaja lõppvaatusena klassimärgikatsed tõstjatele möödunud pühapäeval, millest võttis osa rida praeguseid ning varemõel tõstjaid. Kolmanda järgu normi ületasid 3: Hans Saal, Joh. Laos ja Oskar Linnebach. Pärnu vanemaid sportlasi ning sporditegelasi Artur Pärn ületas vanuse tõttu — ainsana teise klassi normi, kes kahe aasta pärast võib pühitada oma 25-aastast sportlase tegevuse juubelit.

Tehnilised tulemused:
Kergekaal: Hans Saal, Tervis, 375,0 kg. (sur. kah. 80,0, reb. ühega 52,5, tõuk. ühega 67,5, reb. kah. 75,0, tõuk. kah. 100,0).
Keskkaal: Joh. Laos, Tervis, 392,5 kg. (vastavalt 77,5+62,5+65,0+80,0+107,5). Artur Pärn, politsei spordiring Edu, 375,0 kg. (75,0+55,0+65,0+75,0+105,0).
Raskekaal: Oskar Linnebach, Tervis, 430,0 k. s. (80,0+75,0+70,0+90,0+115,0).

Tänavused Eesti meistervõistlused veeremängus tulevad esmakordselt pidamiseks Pärnus siinse keegelklubi korraldusel suvistepühail, kuna Tallinn loobus nende korraldamisest, et

ära hoida kahe paralleelsete võistluste korraldamist, sest nii Pärnu kui ka Tallinn tahtsid samal ajal pidada meistrivõistlusi. Suviste pühade ajal pannakse ka alus Pärnus Eesti veeremängu liidule.

Kilde.

Pärnu spordijuhtide meelemuutmise rekordi püstitas sisevõistluste eel sinseist suurisist suurim, kes pooldas möödunud aasta talvel ihu ja hingega saalivõistlusi — milleni tookord ei jõutud, kuid kui tänavu ometi jõutis üks kohalikest seltest võistluseni, siis sama juht mõni päev enne võistlusi kell 18 pooldas viimast, kuid juba kell 21 samal päeval teatas, et ta üldse ei pooldavat sisevõistlusi!

Sõites võistluspäevaks maale, võttis ta kaasa startpüstoli, mille ta varem oli lubanud võistluseks — püstol läks tal tarvis, nagu ise hiljem ütles — „koerte hirmutamiseks!“

Kergejõustiku sisevõistlusil startiv Pärnu „v a b a õ h u“ parimaid kaugus- ning kõrgushüppajaid, elukutselt kaitsemaleva instruktor, rahuldus vaid teiste kohtadega omis leiva-numbreis, esinedes aga samal ajal heade tagajärgedega omal elukutse alal ja nimelt Pärnu spordireporterite diktaatorile „augu pähe“ rääkimises, et viimane astuks kaitseleitu. Kurjad keeled teavad rääkida vastastikusest „alktäemaksust“ — üks lubanud teist hästi arvustada, teine esimesel püssi kätte anda vaid aastapäeval paraadi kaasatagemise eest.

Järgmisel võistlusel instruktori kohata jäämisel ootavat soodustatu loogikale toetudes enese maleva au-liikmeks valimist!

Möödunud aasta kevadel otsustas Tervise peakoosolek läheneva 10 aasta seltsi juubelpidustuste aja ja kava kokkuseadmiseks juhataste hoo-võtmiseks alustada. Saabus 11. aprillil 1931. a. — 10 aasta juubelpäev, kuid kui haruselts Sulevi esimees Ed. Oja tahtis üleanda juubilarile mälestuseks hõbekarika, polnud ühtegi meest, kes selle võtaks vastu!

Alles kaks päeva hiljem õnnestus see E. Ojal Tervise juhataste koosolekul, kus uuesti otsustati jätkata endise hooaga juubelpäeva kava ja aja koostamiseks hoo-võtmist...

Üks spordile vaenukult suhtuv Pärnu ajalehesaba kirjutab 23. veebr. raskejõustikust — Koopilt poolraskekaalus kah. rebimises uus maak. rekord — 25,0 kg. (!). 13. aprillil juba uus rekord samalt mehelt samal



Pallimäng jalgratastel.

Jalgratastel pallimäng on arenenud eriti Saksamaal. Pildil mängu silmapilk mängust Lichterfeldi ja Spanda klubide vahel Berliinis.

alal — 95,0 kg. ning kõrval keskkaa-lus Haitovilt paremaga rebimises rekord 95,0 kg (!). Kanged mehed mõlemad, poolraskekaalu Koop tõstab poolteise kuuga rekordi neljakord-seks ning keskkaaalu Haitov rebib ühe käega sama palju kui poolraskekaalu mees kahega! ! !

23. veebruaril laulab sama leht Pärnumaa raskejõustikule kiidulau-

lu, tehes maha spordireporterit, kes ainsana arvustanud teisiti. 16. aprillil aga plageerib juba avalikult sama reporterit, suhtudes nagu seegi pessimistlikult siinsesse raskejõusti-kusse.

On ikkagi hea, et tuleb päevavalgele tõe — ükskõik millisest allikast võetuna, sest parem hilja kui ei kunagi!
A. P.

Võru kiri.

Võrus avati jalgpallihooaeg.

S. S. „Ilmarine“ — Kaitseleit 5:2 (3:2).

10. skp. linnaspordiväljal kohtasid hooaja-avavõistlusel jalgpallis linna paremad: S. S. „Ilmarine“ — rohelissärgi- ja K/L. mustasärgimehed. Mäng rullus vähesel publiku juuresolekul, missuguse asjaolu põhjustas ebasoodne ilm.

Mängu algul ilmneb „Ilmarise“ paremus-ülekaal ning K/L. peab tihti asuma kaitsepositsioonile terve 11-ga. 10. minutil ts. f. Gutmann viib „Ilmarise“ juhtimisele 1:0!, mõned minutid keskväljamängu, 2:0 märgib v. s. Onoper, tähendatud värav oli püütav, väravavahi süü!

K./L. Mikkheim I läbi saavutab 2:1, järgneb „Ilmarise“ vastuataak ning p. a. Noorkõiv saavutab 3:1. Enne poolajale minekut suudab K. L. Jõgeva läbi lüüa 3:2, missuguse seis juures minnakse poolajale.

Teine poolaeg näitab veel enam „Ilmarise“ üleolekut ning tagajärjekamat kombineerimist, K./L. read tihti segi ning hädadohtlikke momente on, likvideerida palju, „Ilmarine“ saavutab teistkordselt Gutmanni läbi 4:2 ning mõned minutid enne lõppu tuleb p. s. Olemilt 5:2; missugune tagajärg püsib lõppvileni. Oigem tagajärg oleks olnud 4:2 vastu, sest kolmevärvalist paremust „Ilmarine“ siiski ei omanud.

Hiljem paludes s. s. „Ilmarise“ esimehi dr. Koloni arvamist avamängu kohta, lg. dr. rääkis:

Mäng oli hoogne ning arvestades meeste vähest treeningut, kevade kohta rahuldav. „Ilmarises“ tegi otstarbekohast tööd kesktrio: Olem-Gutmann-Onoper, olles välja paremaid, halfide liin suurt teha ei saanud, kuna mäng oli katkendiline, parem oli aga t. h. Adorf; väravavaht Markvaart ei olnud halb.

K. L. meeskond tulevikus kindlasti suudab pakkuda paremat; seekord paistsid mängu poolest silma eduri-vis Mikkheim, P. ja Jõgeva, halfidest Leinbok, — hingeliselt mängis Peter-



Helen Mayer, maailma parim naisvehkleja.

Käsipall Valgas.

Võru kaotused. Kooli esivõistlused.

Viimane käsipalli välisvõistlus sel kevadel oli Valga NMKÜ Võru NMKÜ-ga 26. apr. Valgas.

Võrkpallis algas mängu Võru tu-geva surumisega ja saavutas punkte

õige kiiresti. Kuid lõpu-poolle hakkas Valga oma surumistega peale ja võitsid game 15:8. Teine game tuli veel kergemalt Valgale 15:6, seega võitis Valga NMKÜ mängu 2:0.

Korvpallis tahtsid võrulased kaotust tasuda ja algasid suure spurdiga. Kuid läbimurded ei õnnestunud. Valga poisid olid kiired ja haarasid mängu juhtimise oma kätte ja algas korvide sadu. Poolaeg lõppes 30:3 Valga kasuks. Teisel poolajal oli Võru meeskond karmem ja ka tagajärg oli parem: 24:12 Valga kasuks. Sellega lõppes kogu mäng 54:15 Valga kasuks.

Samal päeval mängis Võrus Valga tütarlaste gümnaasiumi naiskond sealse naiskonnaga. Võitis Valga naiskond 15:10 ja 15:1.

Pühapäeval, 3. mail peeti kohaliku gümnaasiumi finaalmängu. Võrkpallis võitis V-reaal IV-reaali 15:11 ja 16:14. Kolmanda koha sai III-hum., kaotades IV-reaalile 15:8 ja 15:4.

Korvpallis võitis IV-reaal III-reali 14:5. Kolmandaks tuli IV-hum., kaotades IV-reaalile 15:8 ja

Vaheajal mängisid kohaliku gümnaasiumi I ja II naiskond. Võiit kuulus esimesele naiskonnale 2:0, gamed 15:12 ja 15:12.

Veesport 1930. a.

Selili ujumine

tegi läinud aastal tugeva hüppe paremuse poole ja seda peamiselt E. Pokatsi näol, kes selili ujumises kõigil distantsidel konkurentsituult võitjaks tuli. Veel 1929. a. suvel oli Pokats „valgeleht“ ja platseerus 5—6. kohale, kuid 1929/30. a. talvel Helsingis, sealses parimas ujulas eeskujulikult läbiviidud treening ja õppus parematult viisid mehe esirinda. Senised saavutused selili ujumises olid sooritatud peamiselt kahe-taktilises ujumissuhtis ja sealt edasi arenemine oleks väga aeglane olnud, kuna see stiil kunagi sarnast kiirust ei anna, mis crawl, ning seepärast oli Pokatsi esinemine ja saavutatud tagajärjed selili crawlis üllatavad. Et ka teised selili ujujad väärikalt võistelda suudaksid, tuleb neil kindlasti crawlimine ära õppida. Naiste selili ujumises oli konkurentsitu H. Mahoni, kes kõik selle ala distantsid rekordiliste aegadega võitis. Naistel tuleks samuti crawlimise peale üle minna.

100 mtr. selili.

Mehed:	Pokats	1.28.4 (uus rek.)
	Toppi	1.39.6
	Trahov	1.40.5
	Havist	1.41.1
	Valvur	1.42.4
	Janson	1.44.4
	Kurgo	1.45.1
	Tanvald	1.45.8
	Annus	1.47.9
	Parveots	1.50.2

End. E. rek. 1.38.4.

1930. a. keskm. 1.42.5
1929. „ „ 1.46.8.

Naised:	Mahoni	1.43.5 (uus rek.)
	Rosenholm	1.47.4
	Krimm	1.49.4
	Pärli	1.50.6
	Roos	1.51.3
	Tõnisson	1.52.5
	Marten	1.53.5
	Lipp	1.58.6
	Reiter	1.58.7
	Rezold	2.07.0

End. E. rek. 1.48.6.

1930. a. keskm. 1.53.3
1929. „ „ 1.57.6.

200 mtr. selili.

Mehed:	Pokats	3.18.1 (uus rek.)
	Aunapuu	3.35.7
	Toppi	3.43.3
	Annus	3.45.3
	Kroll	3.47.1
	Mötlük	3.48.0
	Tanvald	3.54.9
	Schiller	3.56.4

End. E. rek. 3.33.4.

1930. a. keskm. 3.43.6
1929. „ „ 3.53.9

300 mtr. selili.

Mehed:	Pokats	5.12.4 (uus rek.)
	Toppi	5.54.7

End. E. rek. 5.49.0.

1930. a. keskm. 5.33.5
1929. aastal ei ujutud.

200 mtr. ja 300 mtr. distantse naised ei ujunud.

400 mtr. selili.

Mehed:	Pokats	7.15.5 (uus norm)
	Parveots	9.30.9

E. rek. ei olnud.

1930. a. keskm. 8.23.2.

Naised:	Mahoni	7.58.3 (uus norm)
	Rosenholm	8.16.9

Eesti rek. ei olnud.

1930. a. keskm. 8.07.6.

Huvitav on märkida, et naiste 400 mtr. selili ujumise keskmine tagajärg on märksa parem meeste omast, mis tuleb panna Pokatsi partneri Parveotsa arvele, kes nõrgalt esines.

Rinnuli ujumine

ei olnud vähem üllatuslik oma tagajärgede ja võistlejate poolest, kui vaba ja selili ujumine. Siin kerkisid suve kestel sarnased jõud esile, kellest varem juttu pole olnud. Mõiten kõige pealt Scheeli karika võitjat Trahovi (teatavasti võitis Trahov Scheeli karika E. esivõistlustel, kui parema tagajärje näitaja suhteliselt ilmarekordile) ja temaga võistlejat Havisti. Mõlemad on noored ja võistlevad esimest aastat. Eriti tähelepa-

nuväärne on Trahovi edasijõudmine, kuna ta 1929/30. a. talvel Voinovi basseinis ujumist üldse alles õppima algas. Väga palju aitas kaasa Trahovi edenemisele Soome treener, kellelt ta jalge töö ja liuglemise kohta kasulikke näpunäiteid sai. Ka vanemad ujujad Aunapuu, Kroll ja teised arenesid hooaja kestel märgatavalt.

100 mtr. rinnuli.

Mehed:	Trahov	1.30.3
	Aunapuu	1.31.2
	Havist	1.31.7
	Kroll	1.32.3
	Haas	1.33.0
	Mötlük	1.33.8
	Tanvald	1.35.8
	Anderson	1.36.8
	Schiller	1.37.4
	Parveots	1.37.6

E. rek. 1.29.8.

1930. a. keskm. 1.34.0
1929. „ „ 1.37.5.

Naised:	Krimm	1.42.2
	Laubach	1.46.6
	Mahoni	1.46.8
	Marten	1.46.9
	Verlin	1.48.8
	Reiter	1.50.0
	Pärli	1.50.0
	Lösjuk	1.51.0
	Rosenholm	1.51.0
	Herm	1.51.9.

End. E. rek. 1.44.3.

1930. a. keskm. 1.48.5
1929. „ „ 1.59.1.

100 mtr. rinnuli ujumises on naised möödunud hooajal väärikalt esinenud, purustades end. E. rekordi ja nende 10 parema keskmine tagajärg näitab võrreldes eelmise aastaga ligi 10 sek. paranemist.

200 mtr. rinnuli

ujumisest ei võtnud hooaja favoriidid Trahov ja Havist osa ja seepärast puudub võimalus neid võrrelda teistega. Siin purustas Aunapuu end. E. rekordi ja jättis oma vana konkurendi Krolli kaugele maha.

Mehed:	Aunapuu	3.22.9 (uus rek.)
	Kroll	3.31.5
	Tanvald	3.38.4
	Schiller	3.39.9.

End. E. rek. 3.22.9.

1930. a. keskm. 1.33.0
1929. aastal ei ujutud.

250 mtr. rinnuli.

Mehed:	Trahov	4.20.3 (uus norm)
	Sauman	5.28.5.

1930. a. keskm. 4.54.4.

400 mtr. rinnuli.

Mehed:	Kroll	7.30.9 (uus norm)
	Trahov	7.42.6.

1930. a. keskm. 1. 36.7.

500 mtr. rinnuli.

Mehed:	Trahov	9.38.0 (uus norm)
	Sauman	11.29.6.

1930. a. keskm. 10.33.8.

Rinnuli 200 mtr., 250 mtr., 400 mtr. ja 500 mtr. naised möödunud hooajal ei ujunud.

Teateujumises

purunesid endised rekordid paratamatult, kuna ujumise tasapinna üldine tõus seda kahtlematult võimaldas. Küsimus seisib võistlustel vaid selles, missugune organisatsioon omab paremaid lühimaa ujujad. Siin pani kindlalt enese maksma Tartu veesporti klubi oma liikmete Krolli, Pokatsi, Pärli, Nõmmiku ja Kangro näol.

Naiste teateujumise võitsid seevastu E. s.-s. „Kalevi“ ujujad.

200 mtr. (50 mtr. × 4).

Mehed:	Kroll, Pokats, Pärli, Nõmmik, T. V. K.	2.15.2 (uus rek.)
	Bachtejev, Valvur, Aunapuu, Mötlük, „Kalevi“	2.18.9.

End. E. rek. 2.20.2.

Naised:	Mahoni, Verlin, Reiter, Martin, „Kalevi“	3.10.1 (uus rek.)
---------	--	-------------------

End. E. rek. 3.25.0.

Tunney kolm Tundi Tallinnas.

(1. lhk. järg.)

japaistev vestleja ja suurepärase humorist. Kõige selle juures oli ta aga niivõrt tagasihoidlik, et ei rääkinud iseenesest peaaegu sõnakestki. Iga sõna ta enda ja poksi kohta tuli sõna otses mõttes nagu tangidega välja kiskuda.

Kell veerand kuus lahkuti saatkon-

nast, et minna sadamasse. Poksi-meister avaldas soovi minna jala. Enne lahkumist sai Tunney võimaluse proovida ka oma eesti keele kirjutamise oskust. Kuna need on päris kindlasti esimesed eestikeelsed read, mis kirjutatud maailma kuulus Tunney, siis annab „Spordileht“ igale lugetajale neist osa. Siin nad on:

Minu Siidamlik
tervitus kõigile Eesti
Sportlastele
9 Mail 1937
Gene Tunney

Sadamasse jõudnud, läks Tunney laevale, olles enne seda jätnud jumalaga oma saatjad, kes avaldasid lootusi jälle nägemiseks. Mis peale Tunney tähendas, et temas on Eesti vastu tärnanud suur huvi ja ta päris kindlasti loodab meid külastada veel kord. Siis aga juba pikemaks ajaks.

Mis rääkis Tunney.

Poksimeistri lühiajalisele Tallinnas peatumisele vaatamata avanes võimalus talle siin-seal poetada mõni küsimus, millele Tunney ka lahkesti vastas.

Kõigepealt: Poksiringist on meister jäädavalt loobunud ja tahab ennast pühendada ainult vaimlisele tööle. Treenib ainult oma lõpuks ja mitte alati poksi. Armastab ka tõugata kuuli ja on sel alal saavutanud tagajärje üle 14 meetri. Poksijateks, kes võiks kõne alla tulla maailmameistrina, peab Tunney momendil ainult Jack Sharkeyd ja Young Stribblingut. Schmelingi kohta arvab Tunney, et see on veel liiga noor mees loorberiteks ja peab enne õppima palju. Carnera kohta pole meistril aga muud kui tagasihoidlik muie.

„See mees pole poksiija,“ ütles ta.

„Kas on põhjendatud kuidagi arvamus, et madallöök oli Schmelingi poolt provotseeritud?“

„Ei. Olin ise sel võistlusel ja võin öelda päris kindlasti, et see oli ju-

400 mtr. (100 mtr. × 4).

Pärli, Kangro, Pokats, Kroll, T. V. K.	5.17.4 (uus rek.)
--	-------------------

End. E. rek. 5.57.5.

Veepallis

seltsidevahelist võistlust ei peetud ja esivõistlustel tuli E. meistriks T. V. Klubi loobumise tõttu E. S. S. „Kalevi“, kes ka arvatavasti teistest parem on.

hus. Sharkey oli liiga äge ja unustas ettevaatuse. Schmeling hüppas liiga palju. Olen samuti kindel, et selle madallöögita oleks Sharkey Schmelingi löönud k.o.“

Oma Euroopa-matkal meister pole kohtanud ühtki spordisuurust. Meeldi oleks tahtnud näha siin Nurmit.

„Kas kohtasite kuidagi ka Venes mõne sportlasega?“

Jälle naeratus. „Ei. Ei saanud selle 10 päeva jooksul, mis veetsin Moskvas, üldse mingit aimu sellest, et Venes ka sporti ja sportlasi on.“ Hooгу sattudes Tunney jutustab pikalt ja laialt elust Venes, kui keeruline see on turistile. Igal sammul saadab sind juht, kelle valvamata sa ei saa minna kuskile. Kõik on pööraselt kallid. Moskva võõrastemajas maksab tuba keskmiselt kümme korda enam, kui mujal maailmas.

Tallinnat kiitis poksi-meister väga. Eesti keel kõlavat meloodiliselt ja olevat üldse üks ilusamaid keeli, millest ta kuulnud. Veel arvab Tunney, et Eesti rahvas — vähemalt need eestlased, kellega ta kohtas siin, on väga sarnased soomlastele ja usub, et mele ka spordis kord nii kõrgele saame kui Soome.

VALGA KERGEJÕUSTIKU HOOAEG AVATUD.

3. mail avas kohalik soomusrongi rügement spordivõistluste hooaja propaganda jooksuga ümber linna. Jooksu tuli 2,5 km. täies kaitsevääri riietuses ja relvadega. Jooksust võttis osa rekordiline arv võistlejaid, kogusummas 76 meest.

1) N. a.-o. J. Sepp 8.58,0; 2) rms, K. Tints 8.59,0; 3) noor A. Dreimann 9.00,5.

10. mail korraldas ÜENÜ Valga osak. murdmaajooksu võistlused. Maapikkus ligi 4,5 km.

Murdmaajooksu võitis E. Milt — 15:28,2; 2) E. Viikmann — 15:34,8.

Hilinenud pallihooaeg algas võitudega.

Esimese võistluse avas liidu esimees A. Anderkopp.

„Sport“ võitis Helsingi Palloseurat 2:1, „Estonia“ 3:0.

Laupäeva õhtul kohtasid staadioni rohelisel murul tänavuses esimeses jalgpallihooaja rahvusvahelises matshis Helsingi Palloseura ja Sport. Vilule ilmale vaatamata oli kohtamist jälgima ilmunud kaugelt üle 1000 pealtvaataja. Võistlust avas liidu esimees A. Anderkopp palli lahtilöömisega. Spordil oli seni Palloseura võitmine alati seotud raskustega, kuigi mineval aastal Kalev kergelt võidu sooritas 4:0. Seekord viis Sport kindla võidu koju, tagajärgena 2:1 (2:0). Võistluse üldtasapind ei olnud kõrge, kuid hoogu ja tempot esimese võistluse kohta oli küllaldaselt. Mängu esimene poolaeg kuulus täielikult Spordile, kes tugevast tuulest soodustuna surus vastase värava alla; näis, et soomlased lahkuvad väljalt ranga kaotusega.

Esimene värav tuli esimesel minutil. Vaevalt jõudis vahekohtunik Rästas alustada mängu, kui tuli juba fikseerida esimene korner „Spordi“ heaks. Korneri toimetas uus vä. Kass hästi. Pall langes kaares värava alla, kust teda suminas toimetas väravasse peaga Karm ja seis oligi 1:0. Sellele järgnes rida väravavõimalusi Spordi poolt, kuid Soome värava vaht pareeris need hea õnnega. 15. minutil tuli kolmas korner Spordi heaks. Korneri toimetas jälle Kass ja pall tuulest soodustuna langes värava paremasse nurka, tõstes seisu 2:0. Pealtvaatajate hulgas kõneldi juba suurest väravatesajust, kuid kõigile surumistele panid soomlased tugevasti vastu ja poolajale mindi seisuga 2:0. Teisel hooajal olukord muutus tunduvalt. Nüüd oli tuule soodustus helsinglaste kasutada. Iga minutiga nende mäng paranes ja kohati nende surumine oli sama tugev kui esimesel poolajal Spordi oma. 7. min. saatis Koponen tugeva hoobi väravasse, mille püüdmiseks Tipner ei küüminud. Seis oli 2:1. Järgnes küll veel rida hädaohtlikke momente mõlemate väravate all, mis siiski mängu tagajärge enam ei muutnud. Lõputulemusena oli 2:1 (2:0) Spordi kasuks. Nurgalöögid 6:5 (4:3) samuti võitja kasuks.

Spordi võit oli täiesti teenitud, kuigi ta vorm on kaugel tema harilikust vormist. Esimesel poolajal mäng sobis kohati päris korralikult, söödud anti kätte oma mängijatele ja tempo aina kiirenes. Helsinglased selle vastu mängisid täitsa algelist jalgpalli, jooksid kahekesti kokku, jätsid Spordi edurivi katmata ja tegid võimatuid, väärsamme. Teisel poolajal nende mäng paranes, koha võtmine ja katmine oli juba esijoonel, mis neile nende parema kokkumängu juures oleks kindlasti viigi toonud. Spordi meeskonnast ei saa kedagi esirinda tuua, kõik lonksasid kevadise treeningu vähesuse tõttu. Uustulnuk Kass põlnud sugugi nõrgem oma kõrvalmängijaist. Ka Tipneri mäng oli väga ebakindel, lasi mitu korda palli käest lahti, mis oleks võinud väravatega lõppeda.



Kord tõi Einman ühe sarnase palli väravajoonelt rinnaga välja. Soomlased rohkem löid palli kui mängisid, kuigi teisel poolajal oli midagi kombinatsiooni sarnast.

ESTONIA—PALLOSEURA 3:0

Pühapäeval seisis Palloseura vastu esmakordselt debüteeriv „Estonia“. Sinises särkes suurte tähtedega rinnal „Estonia“ jättis ta meeldiva mulje. Kõik vanad tuusad olid kohal. Ka vahekohtunikuna toimiv H. Paal on vana veteraan.

„Estonia“ rivistus järgmiselt: Bachman; Kallaste, Paimets; Saar, Kaljo, Kaljot; Väli, Pihlak, Ellman, Joll, Rästas.

Mäng algab kohe „Estonia“ surumisega. Edurivi töötab kurnis korralikult, kuigi poolkaitse ja kaitse vääratavad. Juba esimesel veerandil langeb esimene värav „Estonia“ heaks. Tempo on nõrgem eelmisest mängust, kuigi soomlased ei väärata enam nii rohkesti ja katsuvad rohkem katta. Mängu edu seisab „Estonia“ edurivi meestes. Nende vorm pole kuigi kõrge, kuid nende suured kogemused võimalda-

vad kergelt helsinglastest mööduda. Eriti hädaohtlikuks ei lähe mäng ühelgi poolel. Esimesel poolajal enam väravaid ei lange. Poolaja seisule minnakse 1:0. Teine poolaeg mängu vahekorde jõududes ei muutu. Soomlased teevad küll kõik, et saavutada tasuväravat, kuid see neile ei õnnestu.

„Estonia“ edurivi mehed sõeluvad samuti aeglaselt helsinglaste kaitse vahel, mis neile veel kaks väravat juure toob. Mäng lõpeb 3:0 (1:0) „Estonia“ kasuks.

„Estonia“ sarnast korraliku debüüti ei oodatud. Kuigi nende kaitse lonkas tugevasti, siiski vanade mängijate kogemused andsid neile võimalusi ohtlikust olukorrast pääseda. Hea treeningu juures võib „Estonia“ vorm siiski hästi paraneda, kuid küsimus, kas vanad veteraanid soovivad järjekindlat treeningut. Nõrga meeskonna vastu võib ka kogemustega mängida, kuid tugevama meeskonna vastu on vaja hoogu, kiirust ja kindlust. Seda aga „Estonial“ polnud. Soomlased tundisid teisel päeval väsinuna, mille tõttu ka nende hoog tugevasti lonkas.



Kuulsuste trio.

Vasakult: dr. Paul Martin, praegusaaja parem keskmaade jooksja, Charlie Paddock, sprinterite kuningas ja Frank Wykoff, praegune Paddocki järeltulija.

2. mail 1931. a. suikus igavesele unele E. S. S. „Kalevi“ veesportlane

HEINO PORRE.

Kadunu teenis kaitseväes sundaega ja pidi tänavu kevadeks vabanema, et eraelus olles oma armastatud ala — veespordi — juure tagasi tulla. Kuid karm saatus tahtis teisiti... viies ära omastelt poja ja venna, kaaslastelt ühe parima ja ausameelseima sõbra ning hea sportlase. Heino Porre hakkas veespordi vastu huvi tundma õige noorelt ja seisis oma võimeilt paremate seas, nii ujumises kui ka vettehüpete alal. Mis teda aga eriti armastatuks ja lugupeetuks teiste hulgas tegi, oli tema aus ning hea — ideaalse sportlase — süda, võitude ja kaotuste puhul.

Tema kaaslased mälestavad teda sügava kurbuse ja lugupidamisega.

Saksa kaotas Lõuna-Aafrikale.

Daviscupi võistlustel mängis Saksa meeskond Düsseldorfis Lõuna-Aafrika vastu. Juba esimesel päeval kaotas Saksa 2 punkti, teisel päeval tuli juba 3:0 ning sellega oli Saksa edasimängimisest välja löödud.

Saksa üheks lootuseks oli manheimlane Nummer, kes oma vastast 19-aastasest Kirbyt esimesel gamel lõi 6:1. Loodeti poole tunniga Saksale tuua esimene punkt. Kuid väiksekasvuline, kena vasakkäeline lõunamaalane muutub järjest tugevaks, Nummer närveldades aga nõrgemaks. Külaline tuleb võrku ning otsekohe on võit jälle ta käes. Järgmised gamel on 6:1, 6:2, 6:3 Kirby kasuks.



Fildil: Kirby. Paarismängus Kirby oma kaaslaste Farguharsoniga lõi Dessart-Nourneyd 6:2, 6:3, 6:3.

„SPORDILEHT“

ilmub nüüdsest peale igal reedel.

29. mail ilmub leht „Kalevi“ juubelinumbriina kolmekordse kaustas.

E. Idla võimlemisrühmade esinemise puhul Estonias.

Ernst Idla vastus L. Kalmeti artiklile.

(Toimetusele saadetud kiri).

Olles oma võimlemisrühmade esinemisega „Estonias“ Tallinna võimlemisõpetajate seas esile kutsunud erilise eelvuse, pean avameelselt tunnistama, et olin selles juba ette teadlik kaudu enne esinemist; kuid pean ka otsekoheselt teatama, et ei võinud ette aimata selle eelvuse avaldusvormi ja põhjusi sel kujul, nagu neid nüüd näha võib.

Töötasin ja esinesin usus, et minu töö ehk esile kutsuda võib asjalikke arvustusi ja võib olla neid isegi õige rõhkel arvul, mis oleks minu esinemist käsitanud koos minu poolt avaldatud brošüüris äratoodud põhimõtetele kui üht terviklikult (teoreetilist-praktilist) esinemist.

Minu oletused osutusid aga ekslikudeks ja asjalikkude, teaduslikkude arvustuste asemel on ilmunud L. Kalmeti sulest artikkel „Spordilehes“.

Peale L. Kalmeti artikli võttis organiseeritud võimlemisõpetajaskond omal peakoosolekul minu esinemise kohta sõna ainult kohalikes ajalehis ilmunud märkuste põhjal, milles oli öeldud, et võimlemisõpetajad on kadedad minu peale.

See oli ka täiesti õigustatud; kuid sealsamas tõendasin ka, et mind ei maksa lugeda nende märkuste autoriks, vaid seda tuleb lugeda selle meeoleolu kajastuseks, mida tekitasid üksikud õpetajad enne minu esinemist kui ka esinemise õhtul.

Need ebakorrektsed esinemised ja mahategemised, mis olid sihitud minu kui õpetaja isikule, minu tööle ja esinemisele, olid põhjuseks, mis tekitasid seltskonnas ja ajakirjanduses arvamise, nagu oleks õpetajaskond minu peale kade.

Hiljem võis seda muidugi arvata kogu võimlemisõpetajaskonna kohta, kuid kasutan juhust kinnitada, et seda nii laias ulatuses võtta ei tule ja selle minu vastu sihitud meeoleolu loomine tuleb aihuüks kirjutada mõne üksiku isiku taktivaesele talitusele.

Kuna mina aastaid olen töötanud võimlemismeetodiliste küsimuste kallal ja nüüd jõudnud teatud kindlatele tõekspidamistele, milliseid oli mul võimalus demonstreerida „Estonias“ 26. märtsil, siis võib lugejaskond ka minust aru saada, millise huviga ootasid võimlemisõpetajaskonna arvamist oma töö kohta; seda enam, et olen veendunud, et meie õpetajaskond omab kõik tarvilised eeldused, nagu mitmekülgne ettevalmistus (välismaa ülikoolid) ja lisaks veel praktika-aastad, sarnaste põhimõtelt tähtsate küsimuste arvustamiseks.

Seni kahjuks meie andekamad jõud on vaikinud, võib olla aja puudusel ehk muudel põhjustel.

Harilikult arvustustele ei vastata ja arvustusi võetakse kui töö lihvi, milleta on igasugune tegevus lõpetamata ja poolik. Pean tähendama, et hr. L. Kalmeti artiklit ei saa võtta arvustusena, kuna see ei käsita mitte töösisu, s. o. tööviisi, vaadatud bioloogiliste, füsioloogiliste, tervishoidlike jne. nõuete seisukohalt.

Pea iga õpetaja omab meil oma tõekspidamised ja vaated, mille najal tal välja kujunenud oma tööviis, mis sageli võib teiste tööviisidega olla väga sarnane, kuid ka väga erinev, mis oleneb õpetaja ettevalmistusest kui ka täiendamise- ja praktilise võimalustest.

Et siin ühtlus soovitatav, selgub juba sellest, et kehalise kasvatus juhimine koolide kaudu üle riigi muutub hõlpsamaks, on võimalik teostada kontrolli, võimalik kontrolliga puudusi kõrvaldada ja tööd muuta üldiselt viljakamaks.

Seni kui meil peale õppekavade (missugused üksi ei taga veel ühtlust) ei ole seni veel koolivõimlemise süstematiseerimise alal midagi ära tehtud (välja arvatud võimlemisõpetajate täienduskursused, kus ka on ühtlus puudunud), siis loen väga tarvilikuks, kui energilisemad või andekamad õpetajad omi meetode avalikult tutvustaksid (rõhutan: tunnimetodilises järjekorras) esinemistega ja oma põhimõtete avaldamistega.

Seni kui seda aga ei tehta, on lootusetu oodata asja algatust mujalt, s. o. sealt, kus puuduvad eriteadlased. Peetakse peaaegsaks, et koolipidudel oleks numbrid head. Mida tunnis eneses tehakse, selle kohta puudub õpetajail sageli ülevaade.

Aga eks ole see paigal tammumine, kui ei demonstreerita,

ei räägita, kui ei tehta asjalikku arvustust, vaid selle asemel poetakse lause taha: „enamuse kehalise kasvatajaid on seotud tagasihoidliku kasvatusetööga noorsoo seas, mis on ka nende otsekohene ülesanne, ega harrasta avalikke esinemisi.“

Võin tõendada, et see on siiski vale vaade, vaade, millega taheti enast ja seda olukorda õigustada, mis tegelikult ei ole muud kui passiivsuse õigustamine ja selle üldistamine võimlemisõpetajaskonna enamuse kohta.

Tegelikult aga jälgib enamuse õpetajaskonnast suure huviga esinemisi ja kui neid kodumaal igakord ei leidu, siis sõidetakse puhkeajal välismaale ja vaadatakse ja harrastatakse seal esinemisi, millest ainult teie ei näi midagi võivat õppida.

Ka minu esinemise puhul oli sõitnud palju õpetajaid. Tallinna selle eeldusega, et ikkagi midagi õppida.

See et ole aga siis passiivsus, vaid teie väite ümber lükkamine, millega taheti üldistada seda tagasihoidlikku kasvatusetööd ja esinemiste mitteharrastamist.

Ka see ei ole õige, et kui õpetaja oma koolitööga seotud, siis enam enese kui ka teiste arenemise kasuks ei saa midagi teha. Küsimus seisab ainult selles, et kas tahetakse või mitte.

Ei hakka arutama, miks meil võimlemine koolides ei ole tarvilisel kõrgusel ja isegi viimastel aastatel on tugevasti allamäge läinud, ei puuduta ka küsimust, kuivõrt selles süüdi õpetajad või kogu hariduselu korral-

dus võimlemises, kuid juhin tähelepanu ainult ainsale väiksele nähtele, millest peaks selguma, et see on tõde!

Need on ameerika-mängud, kuidas neid õnnetuks kutsutakse, mis on põhjustanud õige suurel määral meie noorsoo kehalise tubliduse süstematiseeritud tegevuse langust.

Nende mängude tõttu on paljus koolis võimlemine, kui niisugune, juba ajalukku rännanud ja asemele on astunud „pallikultus“.

Kuivõrt see pallimäng ja tervete võimlemistundide pühendamine ainult selleks, et arendada noori ühekülgseks, et võidaks see ja see kool, õige ja teaduslikult põhjendatud on, ei kuulu ka minu ülesandesse, vaid lubage teile, hr. Kalmet, ainult öelda seda, et

võimlemisega on meil asi koolides paljudelgi põhjusil halb.

Teie kirjutus ei toonud mingit kasu meie võimlemisele.

Ütlete, et need põhimõtted, mis hr. Idla omas brošüüris üles seab, on meile varemalt tuntud, mille vastu ma ei hakka ka vaidlema. Aga üht tahaksin küsida, kas on tarvilik kõigi nende põhimõtete koostamine üheks tervikuks? Pean seda väga tarvilikuks.

Kui mina nüüd vastavalt nendele põhimõtetele esinesin laval võimalikult primitiivsete ja tuntud harjutustega, kas see ei olnud siis üks võimalus omandada pilti süstematiseeritud tööst? —

See ei näi teile meeldivat, Väidate, et mina olevat annud esinemisele uudsuse ilme ja olla sellega pööraselt reklameerinud. — Aga näidake, kus mina omas brošüüris rõhutan, et see kõik uus on? — Ei tahtnudki midagi uut anda ja rõhutan seda ka omas brošüüris. „Seepärast pooldan kategooriliselt intensiivset tööd kehalise kasvatus meetodiliste saavutuste tundmaõppimise alal ja veel intensiivsemat meil olemasoleva koostamisel üheks pedagoogiliseks süstematiseeritud tervikuks.“

Selle esinemise eesmärk oligi anda üht tõuget sinna poole, kus valitseb ühtlus töös

ja kui teie kusagilt lugesite midagi muud, siis olete seda ridade vahelt välja lugenud.

Omas kõnes ei reklameerinud ma uudsuse võttega, brošüüris ka mitte ja minule enesele ei ole seal ka tõesti midagi uut.

Teie leiate ehk nüüd tagantjärele, et on siiski targem loobuda sellest tagasihoidlikust koolmeisteri tüübist ja harrastada esinemisi sõna kõige otsekohesemas mõttes.

Ma ei hoopole sellega, et olen juba üllõpilaspõlvest alates, kõike mida mul olnud võimalus väljas õppida, edasi annud oma kolleegidele ja sportlastele, enam kui ükski teine minu ametivend, sest olen leidnud selle oma kohuse olevat ja olen leidnud sellest suurt seesmist rahuldust, kui

olen võinud kaasa mõjuda meie võimlemisõpetajaskonna töös hõlbustamisele.

Teie kirjutate: „Peab tähendama, et Niels Bukhi ja Labani süsteemid on meie kehalises kasvatuses tuttataks saanud juba 8 aastat tagasi ja nende toojateks olid õp. E. Reinvald ja tantsitar G. Neggo“, ja kusagil eelpool märgite: „Meie näeme tema meesrühmade töö juures Niels Bukhi ja naisrühmade juures Labani ja Bode süsteemide otsekohest mõju“. Tekib mulje, et mina olen ennast najatanud õp. E. Reinvaldi ja tantsitar G. Neggo tööle.

Olgu see siis õp. E. Reinvald ja pr. Neggo, kes juba 1923. a. Tallinnas Kalevi võimlas töötasid ja kelle tunde jälgisid alati suurel arvul võimlemisõpetajaid ja sporditegelasi, kelle töö kujunes igal tunnil uue liikumisvara demonstreerimiseks ja kelle rühmade töötasid koolinõunikud, koolijuhatajad ja eriti suurel arvul alg- ja keskkoolide võimlemise õpetajaid.

Olgu siis nii, et samal ja järgnevat aastal töö jätkus veel suurema intensiivsusega, eriti aga provintsis, õpetajate nädalatel, hariduspäevadel nimetatud õppejõudude juhatusel. Mind see sedavõrt ei huvita, et hakkaksin pärima, kas teie seda ise ka usute, või mitte. Mitte see ei ole tähtis, kes on neid süsteeme propageerinud, vaid see, milliseni on selle tööga jõutud. Hr. Reinvald on kahtlemata tänuväärse tõlketöö teinud ja seda ka jõudumööda paraktiliste tundidega püüdnud selgitada; pr. Neggo kahtlemata kui tantsuõpetaja omab suured teened meie tantsu harrastuse alal, kuid ütlege, milline tarvitus oli tell lasta mind paista kui kopeerijat, kui inimest, kellel puudub oma silmavaade, omad tõekspidamised ja tööpõhimõtted.

Püüate näidata, et minu töö põhimõtted ei ole minu omad, vaid on laenatud, kopeeritud.

Olen mainitud süsteeme praktiliselt ja teoreetiliselt propageerinud, neid katsestanud ja lõpuks jõudnud oma põhimõttele. Tahtsin neid ka teistele tutvustada. Vaevalt sain sellega alata, kui teie kirjutasite, et hoitke eest, siin on tegemist plagiaadiga. „Nii leian professor Slama 1923. a. väljaantud raamatus sama põhimõtteid, millest kõneleb hra Idla brošüür.“

Need põhimõtted on vanemad kui Slama omad ja neid leiame juba Jean Jacques Rousseau (1712.—1778.) („Emil“ ilmus 1762), J. Heinrich Pestalozzi (1746.—1827.), J. Friedrich Ludvig Chr. Jahn (1778.—1852.) ja paljude teiste põhimõtetenähtena, kuni Sprangerini ja teisteneni, kes ära tundsid vitaliteedist eemaldumise ohtu ja soovitasid pöörata tagasi loodusesse.

Suudate veel ära vahetada kehalise kasvatus ja võimlemise mõisted.

Kirjutate: „Kehaliskasvatuse mõiste on kaunis laialdane ja teda ei saagi tervikult tutvustada ühel teatriõhtul ja seda peaks ka hra Idla teadma ja mille tõttu võib tekkida paljudi arusaamatusi jne.“

Kes aga siis tahtnud demonstreerida kehaliskasvatust ühel teatriõhtul? Tean, et see osutub võimatuks ja sellepärast demonstreerisin ainult kehalise kasvatus üht tähtsamat algvormi — võimlemist. Ja mis ühendus on kergejõustikul ja

mängudel võimlemisega? Kaks oma-ette kehaliskasvatuse alavormi, ja Teie tahtsite neid siis laval näha?! — Uskuge hra Kalmet, mul ei ole uneski pähe tulnud tembuga saada hakkama, et ühel esinemisõhtul demonstreerida kehalist kasvatust kõigi tema algelementidega.

Olen seisukohal, et ainult teatrilava sobib võimlemis-ettekanneteks ja kus teatrisaali kallakpõrandaga ei ole kasutada, seal kaotab esinemine palju. Kui mina vabas looduses võimelda võin, üleval pilved ja ringi ümber minu avar horisont, miks siis mitte laval?

Loodan võivat tulevikus oma esinemistega veel enam rahvale lähemale astuda. Siis heidate mulle ette, et mina pooldavat kategooriliselt seisukohta, et naiste kehalist kasvatust peab juhtima naine, kuna ma tegelikult ainult naisvõimlemisega tegelevatki.

Olen selle tuline pooldaja. Kui erapooletult vaadelda, kuivõrd mees-sport meil naisspordist ülekaalus ja milliseid vigu meil naisspordi alal tehakse, siis palun arvake see vastuolu naiskehalise-kasvatuse organisatsioonide arvele ja kui olen suutnud nii kaugel, et juhtideks ja juhatajateks võib naisi valida, siis loobun otsekohe naiste juhtimisest.

Edasi puudutate minu töö põhimõtte avaldatud tähtsamat osa, kus rõhutan võimlemismeetodiliste võtete koostamise tarvidust tervikuks, et seda omakorda kohandada eriti naise ja mehe psühhofüsioloogilistele omapäradadele, arendada ja kohandada selle aine meetodikat kõigile neile iseäraldustele, millega erinevate võõraste süsteemide loojatest oma oludega, oma kehalise ja hingelise omapäraga.

Teie olete öelnud väga palju tõtt, mis ka täiel määral minu arvamine, kuid kahetsen väga, et ma selle ühe esinemisega ei suutnud ikka kõike seda pakkuda, mis teid huvitab.

Väiksesse brošüüri ei oleks mahtunud need teaduslikud põhjendused ja see ei oleks ka stiilselt sobinud, mille tõttu piirdusin ainult põhimõtete fikseerimisega.

Võite arvata, kui suur tung on mul neid põhimõtteid kaitsta ja tutvustada just peale teie kirjutist.

Peale kõige muu tulete otsusele, et „pidulikud esinemised, kui neid korraldatakse, on ikkagi vastava rühma või õpilaskonna tippsaavutuste demonstreerimised, millise sildi all need esinemised ka sünnivad“, s. o. siis ainult suursaavutuste demonstreerimiseks Teie arvates?

Isiklikult olen sootuks teistsugusel arvamusel ja soovitan ka Teile vahet teha esinemiste eesmärgis, millest juba oleneb siis, kas see esinemine kujuneb tippsaavutuste või rühma taseme töö iseloomu või millegi muu demonstreerimiseks.

Mainite ühe kooli võimlemisesinemist tuntud õpetaja juhatusel „Estonia“ kontsertsaalis ja rõhutate, et neid rühmi ei olevat küll nimetatud musterrühmadeks, kuid võimetelt olevat ületanud mitmeti minu musterrühmi.

Olen nõus vastu võtma võistlust kui katset, et selgitada, kas meie keskkoolides tõsiselt ollakse võimlemisega nii kõrgel.

Olen ka selles asjas teiega jällegi teisel arvamusel ja mõtlen, et kui võistlus peaks aset leidma, et siis asi kujuneb kurvast kahvatuks.

Olen nõus vastu võtma võistlustettevalmistuse, kas aga hea või nõrk, nimetatud kooliga, kus tuleks kõne alla juba tippsaavutused, milliseid ei olnud minu tookordse esinemise programmis.

Ma ei ole hoobelnud kunagi oma rühmade võimetega ja tean väga hästi, mida meie suutsime „Estonias“, mida meie tahtsime ja mis oli kogu meie esinemise sihiks.

Selle sihi taotlemine iseenesest võib õigustada rühmadele juba musterrühma nimetust ilma, et seda „musterrühm“ tarvitseks tõlgitseda turnijalikkude kangestunud pooside ja veel turnijalikumate riistakultuse kōdinumbrite meisterdemonstreerijana.

Minule ei tähenda nimi nii palju kui sisu ja arvan, et targem oleks olnud, kui teie ka selle nime kallal urgitsemise oleks jätnud.

Kas usute tõesti, et mina olen palunud, või mõjutanud „Päevalehe“ toimetust, et pange nüüd lehte niisugune ja niisugune märkus, et mitte Müür ei juhatanud rühma, vaid mina, kuna ometigi see juba mitu aastat kõigile teada ajakirjanduse ja Tall. ja Pärnu staadionitel esinemiste kaudu, et rühma juhatas neil pidustustel hra Müür. (Pärnus esinemise puhul sai avalikult teatatud, et hr. Müüri asendab Idla.)

Mina ei ole enda arvele kirjutanud võõraid teeneid ja neid ajalehete märkusi tuleb võtta lihtsalt eksistena, sest Soome Naiskehaliskasvatuse liidu võimlemise pidustustel juhatas meie esitusrühma võiml. õp. Konstantin Müür.

Mil määral aga ajakirjandus on seda juhatamist võtnud tegeliku rühma juhatamisena, või kogu selle esinemise kui ettevõtte juhatamisena, on ju lõppude lõpuks üks kõik. Töö on tehtud. Töö läbiviijaks oli hra Müür ja seda teab juba kogu maa ligi kaks aastat.

Lõpuks veel „assistendid“.

Hra Kalmet paneb pahaks, et mina alahindavat meie kehaliskasvatajakonda ja tema võimeid sellega, et mina tõstvat esile oma rühmas töötavaid abijõude, „assistente“, lugedes neid hästi teoreetiliselt ja pedagoogiliselt ettevalmistatud jõududeks jne.

Siin on hra Kalmet lihtsalt tarvillikuks leidnud omalpoolt lisandusi tuua ja nimelt juure panna, et „hästi teoreetiliselt ja pedagoogiliselt ettevalmistatud...“ Minu brošüüris ei ole aga kuskil öeldud, nagu seda hra Kalmet tõendab. Seal on märgitud ainult, et nemad on saanud erilise teoreetilise

on seal otsustamata jäetud.

Brošüüris on küll märgitud, et neil on head võimed ja nemad oma tegevuses on ilmutanud häid pedagoogilisi andeid, aga sellega ei ole veel alahinnatud meie kehalise kasvatajakonna võimeid.

Tõesti prl. Vesterblomil, prl. Tõrvandil ja pr. Alevil on head praktilised võimed ja samuti head anded.

Nemad on minu parimad õpilased ja ümberpöörduvad, mina olen neile eeskujuks, aga mitte nemad minule, kui Teie üldse loete mind kuuluvaks Eesti kehaliskasvatajakonda.

Näib, et hra Kalmet hindab mind liialt nõrgaks õppejõuks, või ei usu, et mina nende õpetaja olen, seda ma ei tea; nähtavasti tal ikka mõnesuguseid põhjuseid on, et kahelda.

Aga kui meil isegi koolides töötavad tänapäev rida jõude, kes ei ole ei assistentidena ega muul kujul tarvilist ettevalmistust saanud, miks siis neid takistada ja kahelda nende teadmiste allikates? Ma leian, et see on ka õige, kui neid lubatakse töötada, sest minu teada need jõud ilma igasuguse ülikoolita ja kursuset töötavad innukamalt ja palju suurema tagajärjedega, kui teised kõiksugused koolid läbiteinud õpetajad.

Loomulikult ma ei eita ettevalmistuse ja isegi põhjaliku hariduse tarvidust, kuid esivõimlejaid, assistente, neid on meil hädasti vaja ja nende ettevalmistamise peale tuleks meil kulutada tugevasti, sest nemad suudavad sageli õige palju, kui seltsi elust väljakasvanud tegelased.

Kuid meie seltsid ja erarühmad panevad ka rõhku juhtide ja tegelaste kasvatamisele, siis ei või seda võtta ometigi meie kehaliskasvatajakonna võimete alahindamisena.

Kokku võttes pean tähendama, et mitte mina oma rühmade esinemisega ei ole keetnud „paksu suppi“, vaid just need, kes löid seltskonnas ja ajakirjanduses selle „kadeduse“ mulje.

Minul on kahju, et see nii on kujunenud, sest töötasin heas usus ja lootuses meie kehakultuuri propageerides, ilma et oleks tahtnud lasta enast väljapaista ainsama suutliku õpetajana ja ilma et oleks tahtnud kedagi oma esinemisega riivata.

Kui olen aga suutnud natukene eluvust luua meie tagasihoidlikku noorsoo-kasvatustöösse, siis tahaksin meeldi näha, et see ei oleks ainult pinnapealne, vaid suudaks olla eluvuseks, mis mõjutaks meie koolikui ka seltsi-võimlemise arenemist.



TALLINN, Pikk t. nr. 47
Tel. (2) 10-02.

Ladus saadaval kõiksugu SPORDI-ABINÕUD.

Hea kauba juures hinnad mõdukad.

Kaubamaja
„SPORT“

S. Karja tänav nr. 18.
Kõnetraat (2) 23-00.

KÕIGE SOODSAMATE HINDADEGA OSTATE

Jalgpalle
Jalgpallim. saapaid
Võrkpalle
Võrkpalli võrke
Jooksu- ja hüppekingi
Odasid — Kettaid
Tõukekuule
Korpalle j. n. e.

Parimad tennisreketid
- Jalanõude osakond -
NÕUDKE HINNAKIRJUI

Spordiäri

Resev-Resel

Tallinn, Toompuiestee 19
Telefon 20-19.

Soovitab oma valmistatud

spordi- ja võimlemiseabinõusid.

Petseri murdmaajooksu võitis
Elmar Jakobson.

3. mail peeti Petseris maleva spordiklubi korraldusel murdmaajooksu võistlust. Osavõtjaid oli 25, missugusest arvust vaid 15 jooksu lõpetasid. 4½ km. võrdlemisi raske jooksu maas kättis esimesena E. Jakobson (Petseri spordiselts) — 15:58,0; 2) A. Kirbits (sama) — 16:07,0; 3) L. Rätsep (Maleva spordiklubi) — 16:36,0.

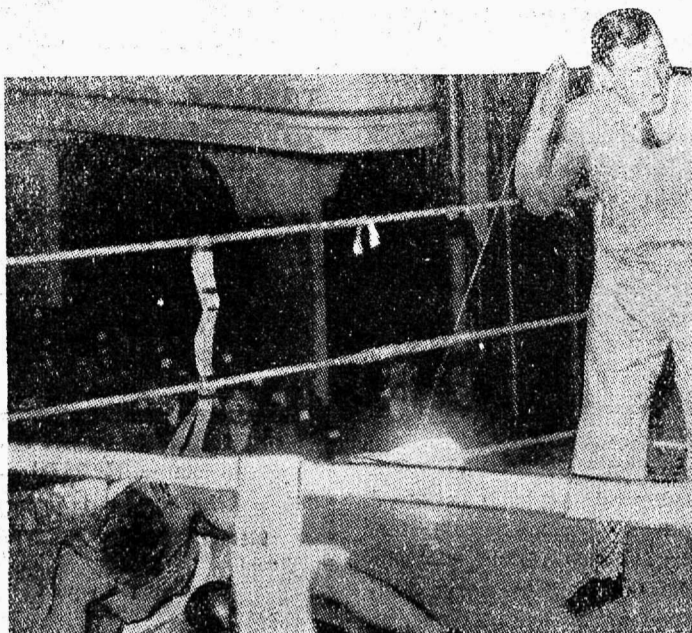
Hollandi — Saksa

maavõistlus jalgpallis lõppes viigiga 1:1. Mängiti Amsterdams, kuhu mängu vaatama sõitsid 6.000 sakslast.



Hollandi jalgpallimeeskond, kes Saksa vastu võistles Amsterdams ja mängu lõpetas 1:1.

Soome poksijate võidumatschid Eestis. Helsingi koondus lõi eestlasi üleolevalt 8:0 ja 7:1.



Kohtunik Bergman loeb Ritsbergi välja.

Teisipäeval ja kesknädalal võistles Tallinnas Helsingi poksijate koondus — Helsingin Voimelijate ja Kamraterna paremad mehed, kes tulid võidukalt turneelt Saksamaalt. Soomlased näitasid üleolevat oskust poksikunstis ja võitsid meie paremaid poksijaid mõlemal päeval suure ülekaaluga.

Publik ei olnud rahul kohtunike otsustega mõne tasavägisema matshi tulemuse puhul ja avaldas oma protesti tihti kestva vilega ringikohtunik Einar Bergmani aadressil, kes loomulikult üksi ei suutnud kahe Eesti kohtuniku vastu tuua võitjaks soomlast.

Esimesel võistluspäeval olid tagajärjed: Matti Savolainen võitis punktidega Lindewaldti; Paavo Savolainen sai napi punktiparemusse Seebergi vastu — otsus, mis põhjustas esimesed viled. Uno Miettinen võitis õige kahtlevalt Taari; Birger Johansson sai punktivõidu ebapuhtalt võistelnud Lesteri üle;

Daviscupi võistlustel Inglismaa lõi Brüsselis Belgiat 5:0. Parimaks oli Austin, kes de Bormanil lõi 6:0, 6:1, 6:0, kuna Perry võitis Lacroix 8:6, 6:4, 7:5.

Urho Leskinen oli ülekaalus kolm roundi Nielerendi vastu; Olli Suhonen lõi Reino 1. roundil k-o.; Hannes Koivunen tegi Muruga tugeva matshi ja võitis kolmandal roundil tehnilise k-o. läbi. Siiglane Harald Lakström lõi Ritsbergi kolmandal roundil k-o. Seega Soome poksijate võit 8:0.

Teisel võistluspäeval Matti Savolainen võidab Silla ja ta noorem vend Paavo Savolainen lõi puhtalt Glücket. Uno Miettinen sai võidu Hendriksoni vastu õige tunduva ülekaaluga. Ainukese punkti Eesti poksijate kasuks tõi Rööding, kes oli kõigel kolmel roundil parem Johannsonist, lohutades seega väikesel viisil suuresti kaotatud võistlusi. Urho Leskise vastu tegi noor Salong väga tubli matshi ja kaotas õige napilt. Rumalasti kaotas Mäslar k-o läbi esimesel roundil Olli Suhose vastu. Valdman kaotas Hannes Koivusele täiesti selge seisukorraga. Rabavalt võistles Adelman Lakströmi vastu, kes võitis k-o läbi, teisel roundil, kuid oli ise täiesti segaselt kuni üheksani põrandal. Soomlased võitsid teisel päeval 7:1.

Poksiklubile tuleb avaldada kiitust soomlaste hankimisel Eesti võistlusteks. Meie publik sai näha tõesti häid poksijaid ja meie rusikameestel oli ometi midagi õppida. Igapäev ei juhtu seesugust võimalust.

Soome poksitasapind on Eestiga võrreldes praegu klass kõrgemal. Ei ole siis midagi imestada, kui meie paremad mehed Soomes võisteldes kaotavad k-o läbi päris keskpärastele soomlastele, kellel Soome poksiesivõistlustel ei ole palju kaasa rääkida. Soome poks on praegu täiesti Euroopa tasapinnal ja kaugel ei ole aeg, kui soomlased sel moel edasi lähevad, et mõni suurem tiitel juhtub minema Soome. Meil tuleb teha palju tööd, et suuta võistelda tasavägiselt poksis hõimurahvaga.

Meistermeeskonna nigel võit.

Kalev — TJK 1:0 TJK karika tsüklis.

Liiduklassi meeskonnad alustasid omavahelist mängimist neljapäeval, 14. mail heitluses Tallinna jalgpalliklubi karika peale. Kohtasid läinud aasta meister — Kalev — ja karika annetaja Tallinna jalgpalliklubi. Viimase meeskonna esinemist oodati kindla pinevusega. Talvel lahkusid meeskonna kandvamad jõud ning asutasid oma klubi. TJK pidi end komplekteerima teiste seltside nooremate mängijatega. Veteraan Rein oli noorte juures tublisti tööd teinud ja sellepärast oli meeskonna esinimine meistri vastu täiesti rahuldav. Noored mängisid hea innuga ja olid kogu aeg asja juures, pannes mängus välja oma parema. Neil oli õnne ja ebaõnne. Mitmed mehed suutsid vastasele olla tõsiseks pähkliks. Kas oli see sellepärast, et meister vastast alahindas või oli meistril tõesti midagi liimist lahti. Mitu meest oli liigagi hooletult või kohmakalt mängu juures. Pallid läksid ikka vastase kätte või võttis vastane pallid käest.

Vahekohtunik Paalile esineb TJK meesk. koosseisus: Noony; Peterson,

Rüütel; Kony (Märt), Rein, Hanberg; Jürgenson, Uukivi, Valdo (Neudorf), Peterson, Tshutshelov. Klubi algab peale lahtilööki surumist „Kalevi“ väravale. See kestab minutit 5 ja alles siis pääseb vastane klubi poolele. Mäng läheb vaheldamisi, kus luhtuvad üksikud võimalused. Üldiselt on tunda klubi ülekaalu ja „Kalevi“ surutud olekut. Kord lööb Piperal penalty mööda ja Estam 2 mtr. pealt üle.

Teisel poolajal jätkab Klubi juhtimise enesekäes hoidmist. Mõnikord on seisukord „Kalevi“ värava all päris kibe. Ometi surutakse ka vastasele peale ja nii juhtub siis, et mängu ainus värav lüüakse 22. minutil „Kalevi“ poolt. „Kalevi“ edurivi on Klubi värava all, pall läheb kord vasakule poole ning Kallo märgib värava.

Meeskond mängis sarnaselt, nagu poleks tal poolkaitse liini üldse olnud.

Järgmine mäng sama karika peale on pühapäeval Spordi ja TJK vahel.

Ümberlinna teatejooksu võitis kaitseväge.

Politsei jäi teiseks.

Invaliidide päeva puhul korraldas Üleriikline politsei spordiringide liit Tallinna ümberlinna jooksu kaitseväge, kaitseliidu ja politsei meeskondade vahel. Eelnimetatud organisatsioon oli jooksuks pannud välja väärtusliku, raske, hõbedase karika, mille võitis kaitseväge meeskond.

Jooksu lähteks on „Kalevi“ väli, kuhu võistlejad ja kohtunikud koguvad. Kell ¼10 ollakse asjaga valmis ning jooks algab. Politsei meeskonna esimeseks meheks on Villo, kaitseliidul Gern Tartust ja kaitsevael Utt. Villo teeb paarimeetrilise edumaa, tema kannul on Utt ning siis Gern. Teisel vahetusel on politsei juba 10 meetri ümber ees, kuna Pu-part on suutnud vahet arendada. Kolmas politsei mees Tiisfeldt on erilises heas jooksuhoos ja suurendab vahet kaitseväge ja politsei vahel juba 15 meetrile. Torbék hoiab vahe endise, kuid murrang sünnib siis, kui teatepulga saab Madisson. See on veel 450 meetril ees, kuid siis väsis äkki ja kaitsevaelane Kask, nobe mees, rebib end tugevasti ette. Siit peale hakkab politsei meeskond jää-

ma maha. Küll püüab tartlane Soonerberg vähendada vahepeal suureks kasvanud vahet, kuid sellest ei tule enam midagi välja. Kaitsevaelased leitn. Israel ja allohv. Ferchen suurendavad vahemaa kaitseväge kasuks veel suuremaks ja viimaks on politsei meeskond juba maas 40 meetri ümber. Laurson, politsei meeskonna viimane mees, ei suuda ka enam midagi päästa, olgugi et vahepeal suureks paisunud vahet vähendab 10 meetri võrra. Allohv. Rattus tuleb ilusa lõpuspurdiga finiši ja kaitseväge meeskond on võitnud ajaga 11 m. 13,6 sek. Teiseks tuleva politsei meeskonna aega ei märgita, kuna mees, kes seda pidi tegema, unustas viimasel hetkel oma ülesande. Kolmandale kohale tuleja kaitseliidu meeskonna aeg on 11.29,3.

Kaitseväge meeskonna koosseis: Utt, Keskküll, Dunkel, Herm, Kask, Pärn; Israel, Ferchen, Salit ja Rattus. Seega on kaitseväge meeskond kolm aastat järjest võitnud ümberlinna jooksu.

Igal pool puiesteedel oli suur rahvahulk jooksu jälgimas.

Hirschfeld sai lüüa.

Münchenis peeti esimesi kergejõustiku võistlusi. Üllatuseks oli Hirschfeldi liitasaamine ning Körnigi jooks 100 mt. 10,5 sek.

Tagajärjed olid:
200 mt.: Köring — 22,4; Maregatti (Itaalia) — 22,9.
1500 mt.: Beccali (It.) 4:03; Helber — 4:08,8; Wichman — 4:11,6.
Vasar: Steinberger — 42,75; Kurz — 41,21.
100 mt.: Köring — 10,5; Maregatti, Lammers.
400 mt.: Noller — 50,7; Facelli (It.) — 50,9.
800 mt.: Peltzer — 1:57,1; Danz — 1:57,6.

5000 mt.: Helber — 15:48; Lippi (Itaalia) — 16:04.

110 mt. tõkkes: Welscher — 15,1; Cardini (It.) — 15,7.

Kaugus: Möllez — 7,11; Szabo (Ungari) — 6,94.

Kuul: Daranyi (Ungari) — 14,73; Hirschfeldt — 14,50.

Oda: Szepes (Ungari) — 61,30; Weiman — 60,0.

Ketas: Daranyi — 44,40; Hirschfeld — 42,12.

— Cochet ja Cilly Austem tulid käesoleva aasta Austria meistriteks tennis.

Rõõmus ärkamine.

Arge tarvitage õhtuti raskest toitu, jooge enne magaminekut tass „Ovomaltine“. „Ovomaltine“ on kergelt seeditav ja siiski toitev. „Ovomaltine“ asetab Teie äratarvitatud jõudu magamise ajal. „Ovomaltine“ kosutab ka Teid.

Sendaval kõikides apteekides ja rohkemkauplustes.

Postiada: A/S. „Ephag“
Tallinn: Harju tänn. 41 ja
Narva mnt. 42
Tartu: Kompanii 1

D. A. WANDER A. G. BERN, SCHWEIZ

OVOMALTINE *tervendab ka Teid!*